

Tsab ntawv yuam neeg tuaj koom kev hais plaub yog lub tsev hais plaub yuam kom ib tug tib neeg tuaj mus teev lus tim khawv hauv tsev hais plaub thaum muaj cov txheej txheem sib hais plaub ntug phua txixm. Cov neeg tim khawv uas raug yuam tuaj koom kev hais plaub yuav muaj cov ncauj lus txog txoj kev ua txhaum cai. Feem ntau, cov neeg tim khawv xav tias yam lawv paub txog qhov xwm txheej yuav tsis tseem ceeb. Tej yam me me kuj tseem ceeb heev thaum ntsuam xyuas seb teeb meem tshwm sim li cas tiag thiab txhawb tau rooj plaub mus li cas.

Muaj ntau cov neeg raug tsim txom thiab cov neeg tim khawv yuav tsis paub zoo txog cov txheej txheem sib hais hauv lub tsev hais plaub. Lawv yuav ntshai los yog ntxhov siab txog lawv txoj luag num thiab cov tes dej num. Muab “cov Tswv Yim Teev Lus Tim Khawv Hauv Tsev Hais Plaub Txhaum Cai” los daws tej yam kev txhawj xeeb no.

THAUM TXAIS TAU TSAB NTAWV YUAM NEEG TUAJ KOOM KEV HAIS PLAUB

Ua tib zoo muab tsab ntawv yuam neeg tuaj koom kev hais plaub nyeem kom zoo. Nws yuav muaj cov lus qhia thaum twg thiab qhov twg rau koj mus tshwm hauv tsev hais plaub. Yog koj txais tau Tsab Ntawv Yuam Neeg Nqa Pov Thawj Tuaj Koom Kev Sib Hais Plaub (Subpoena Duces Tecum), yog koj yuav tsum tau nqa ib yam khoom, yam khaws cia, los yog daim ntaub ntawv tuaj mus rau hauv tsev hais plaub nrog koj. Yog koj muaj cov kev txhawj xeeb txog yam khoom uas yuav tsum tau nqa, koj yuav tau hu cuag tus kws foob plaub ntug lub chaw khiav dej num tam sis.

Hu cuag tus kws foob plaub ntug lub chaw khiav dej num yog koj xav tau ib tug neeg txhais lus los yog xav tau kev pab tshwj xeeb vim yog koj muaj ib yam kev tsis taus.

Hu cuag tus kws foob plaub ntug lub chaw khiav dej num yog koj muaj teeb meem nrog hnuv teem yuav sib hais plaub. Tiam sis, txoj kev hloov hnuv teem sib hais plaub yuav ncau rooj plaub mus lawm ob peb lim piam los yog ob peb lub hlis, yog li tus kws txiav txim plaub ntug yuav tsis kam hloov hnuv teem sib hais plaub.

Faj seeb tias tej zaum koj yuav raug plaub ntug kev cai lij choj yog koj tsis ua raws li tsab ntawv yuam neeg tuaj koom kev hais plaub. Lub tsev hais plaub yuav tsis txaus siab rau koj thiab tus kws txiav txim plaub ntug yuav ua ntawv plov ntes koj kaw.

UA NTEJ TSHWM HAUV TSEV HAIS PLAUB

Rov muab cov ncauj lus sau los yog cov nqe lus kaw ua suab txog rooj plaub coj los xyuas. Koj thov kom luam txhua cov nqe lus rau koj tau ntawm tus kws foob plaub

ntug lub chaw khiav luag num. Hu rau lub chaw khiav dej num yog koj pom tej lus yuam kev hauv koj nqe lus.

Tsis tag koj yuav cim tseg rau hauv siab cov lus uas koj yuav mus hais. Sim nco kom tseeb seb tshwm sim zoo li cas (xws li, qhov chaw, lub sij hawm, cov neeg nyob ntawd, cov lus sib hais thaum ntawd) kom koj teb tau koj cov lus zoo.

Tsis tag koj yuav nrog leej twg tham txog koj cov lus tim khawv. Yog leej twg hu rau koj txog koj cov lus tim khawv, nws yog koj txoj kev txiav txim siab seb koj puas xav nrog nws sib tham los tsis nrog.

Yog muaj neeg hu rau koj los yog hem koj kom hloov tau koj cov lus tim khawv los yog kom koj ntshai tuaj tshwm hauv tsev hais plaub, hu rau tus kws foob plaub ntug lub chaw khiav dej num thiab hu rau koj lub chaw tswj xyuas kev ceev xwm tam sis. Txoj kev zes neeg tim khawv yog ib txoj kev ua txhaum cai, thiab tus neeg ua txhaum yuav raug txim txhaum cai ntxiv.

Yeej nquag hloov lub sij hawm teem hais plaub. Qhia rau tus kws foob plaub ntug lub chaw khiav dej num yog koj chaw nyob thiab xov tooj hloov. Tus kws foob plaub ntug lub chaw khiav dej num muaj txoj luag num yuav tsum faj seeb qhia rau koj txog tej kev hloov ntawm cov sij hawm sib hais plaub yog tias tau caw koj los yog koj tau txais tsab ntawv yuam neeg tuaj koom kev hais plaub tuaj mus teev lus tim khawv. Tiam sis, pom zoo kom koj hu ib hnuv ua ntej hnuv teem sib hais plaub kom paub tseeb tias yeej tseem yuav muaj kev sib hais plaub rau hnuv teem ntawd thiab yeej tseem xav kom koj mus tshwm.

Paub zoo qhov chaw yuav mus rau. Nug tus neeg pab tswv yim rau neeg raug tsim txom los yog tus kws foob plaub ntug kom paub tias yuav mus rau qhov twg hauv lub tsev hais plaub thaum nyob tos yuav mus teev lus tim khawv.

Raws li txoj cai, koj yuav tau me ntsis nyiaj them rau cov nyiaj ua hauj lwm uas koj poob, nqi roj sam rau tsheb

thiab lwm cov nuj nqis uas muaj feem xyuam rau txoj kev koj tuaj tshwm hauv tsev hais plaub. Xyuas nraun qab tsab ntawv yuam neeg tuaj koom sib hais plaub kom tau tsab ntawv uas koj yuav tsum xa mus rau tus neeg khiav dej num hauv tsev hais plaub, los yog nug tus neeg khiav dej num hauv tsev hais plaub txog kev thov kom tau nyiaj them rov rau koj.

NEEG RAUG TSIM TXOM THIAB NEEG TIM KHAWV COV CAI

Cov neeg raug tsim txom thiab cov neeg tim khawv tsis tag yuav tsum nthuav qhia lawv qhov chaw nyob los yog qhov chaw ua hauj lwm, xov tooj, los yog hnuv yug saum lub rooj sib hais plaub, tshwj tsis yog tus kws txiav txim plaub ntug pom tias cov ncauj lus zoo li no yog lus pov thawj tseem ceeb. Cov neeg raug tsim txom thiab cov neeg tim khawv yuav tsum faj seeb qhia rau tus kws foob plaub ntug seb lawv nyiam nthuav qhia cov ncauj lus no li cas thiaj li yuav ceev tau zoo cia ua ntej yuav sib hais plaub.

Qee cov neeg raug tsim txom muaj txoj cai tau ib tug neeg txhawb nws nyob rau hauv chav tsev hais plaub thaum lawv teev lus tim khawv. Cov no yog cov neeg raug tsim txom uas teev lus tim khawv hauv ib txoj kev hais plaub ntug txog tsis ua raws kev cai thiab cov neeg hluas raug tsim txom hauv cov rooj plaub ntug uas me nyuam raug tsim txom los yog raug kev phem ua txhaum cai.

Lub tsev hais plaub yuav txiav txim muab chav tsev hais plaub kaw thaum tus hluas raug tsim txom teev lus tim khawv txog kev raug yuam deev. Feem ntau, tus kws foob plaub ntug yog tus hais kom kaw chav hais plaub. Tag nrho cov tog neeg yuav muaj sij hawm los tawm tsam ua ntej lub tsev hais plaub txiav txim kaw chav hais plaub.

Raws li txoj cai, lub tsev hais plaub yuav muaj ib qhov chaw cais tawm rau cov neeg raug tsim txom nyob tos, yog tias muaj, los yog muaj lwm cov kev ceev kom sib ntsib tsawg kawg nkaus nrog tus neeg raug foob thiab cov neeg txhawb nws. Tus kws foob plaub ntug lub chaw khiav dej num yuav qhia tau qhov chaw rau koj mus nyob tos hauv lub tsev hais plaub ua ntej koj yuav mus teev lus tim khawv.

Raws txoj cai, koj lub chaw hauj lwm rau txim tsis tau rau koj vim lub sij hawm koj tsis ua hauj lwm kom koj mus koom nrog kev sib hais plaub, uas yog koj raug yuam. Yog koj yuav tsum tau tawm hauj lwm, koj yuav tsum faj seeb qhia rau koj lub chaw hauj lwm paub thaum koj txais kiag tau tsab ntawv yuam neeg tuaj koom kev hais plaub. Nco rau hauv siab tias cov hnuv thiab sij hawm hais plaub yeej pheej muaj hloov.

COV TSWV YIM TEEV LUS TIM KHAWV

- Ua siab loj nteev mus rau ntawm lub rooj rau neeg tim khawv nyob thiab hais lus kom meej kom txhua leej txhua tus hauv chav hais plaub hnov koj tseeb.
- Zaum zoo zoo hauv neeg tim khawv lub rooj thiab tsis txhob ua suab dab tsi nrov nrog koj ob txhais tes, ob txhais taw los yog lub rooj zaum. Tsis txhob zom xis nkoos los yog xuas tes npog qhov ncauj.
- Ua koj li ncauj lus qhia koj cov lus teb kom tseeb thiab kom yog.
- Tsis txhob ntshai qhia tias koj tau sib tham txog cov ntsiab tseem ceeb ntawm txoj kev ua txhaum cai nrog lwm cov tib neeg, xws li tub ceev xwm, kws tshawb fawb, los yog kws foob plaub ntug.
- Xav zoo ua ntej koj hais lus. Yog koj tsis to taub ib nqe lus nug, qhia thiab hais kom rov nug dua los yog muab hais dua. Tsis txhob lam teb ib nqe lus nug yog koj tsis to taub meej.
- Kho cov nqe lus teb tsis yog los sis tsis meej tam sis. Yog koj xav tias tej nqe lus nug yuav teb tsis tau lo lus “yog” los sis “tsis yog,” qhia rau tus kws lij choj paub thiab hais kom cias koj piav mus ntxiv.
- Teb cov lus kom tshab kiag yog tsim nyog. Yog koj tsis paub los yog tsis nco qab lawm, hais qhia li ntawd. Tsis txhob kwv yees. Yog koj yuav tsum kwv yees cov sij hawm los yog cov kev sib nrug deb, qhia tseeb tias yog koj kwv yees xwb.
- Coj tus yam ntxwv kom paub tab, ua tiag, thiab tswj siab ntsws kom tus. Qee cov kws lij choj yuav sim ua kom koj chim. Nyob tus tus—tsis txhob sib ceg los yog hais lus tshwb.
- Tsum tam sis yog tus kws txiav txim plaub ntug cuam tshuam koj los yog tus kws txiav txim plaub ntug tawm tsam. Tsis txhob cia li pib hais lus mus kom txog thaum tus kws txiav txim plaub ntug qhia kom koj hais mus ntxiv.
- Qhia ncaj nraim tias lub xeev yuav thim koj cov nuj nqis rov qab rau koj yog muaj tus nug txog kev them nyiaj rau koj tuaj hauv tsev hais plaub.

COV ME NYUAM MUS HAUV TSEV HAIS PLAUB

Qee zaus, cov me nyuam, txawm me nyuam mos mos, yuav raug koj tuaj mus teev lus tim khawv. Tib yam nkaus li cov neeg laus, ntau cov me nyuam yuav ntxhob siab thiab ntshai txog qhov no thiab lawv yuav tsis to taub tias yog tim dab tsi lawv thiab li yuav tau mus hauv tsev hais plaub. Cov niam txiv thiab cov neeg zov yuav tsum piav qhia rau cov me nyuam kom lawv paub tias tsis yog lawv tau txob plaub dab tsi los yog yuav mus raug txim los yog yuav raug kaw. Qhia kom lawv ntseeg tias nyob rau hauv chav hais plaub lawv yuav muaj kev nyab xeeb thiab tiv thaiv zoo. Kev npaj cov me nyuam kom paub tias yuav muaj dab tsi tshwm sim hauv tsev hais plaub yuav ua rau lawv tsis ntshai heev.

Cia tus me nyuam sib ntsib nrog tus kws foob plaub ntug ua ntej yuav pib kev sib hais rooj plaub kom npaj tau tus me nyuam rau txoj kev teev lus tim khawv thiab teb cov lus nug. Qhia kom tus kws foob plaub ntug to taub zoo txog tus me nyuam cov kev tsis xeeb meej thiab cov kev tu ncuva tshwj xeeb. Lub sij hawm no kuj yog ib lub sij hawm zoo mus ncig hauv chav hais plaub.

Piav qhia rau tus me nyuam kom nws paub tias nws yeej qhia tau tias nws tsis to taub los yog tsis paub teb rau tej nqe lus nug twg.

Sib tham nrog tus kws foob plaub ntug txog kev muaj ib tug neeg txhawb nyob rau ntawd thaum tus me nyuam teev lus tim khawv thiab cia tus me nyuam nqa tej yam khoom nws ncawg (xws li, tus me nyuam dais ntaub) nrog nws mus saum lub rooj tim khawv.

KEV CUAG

Office of Justice Programs
445 Minnesota Street, Suite 2300
St. Paul, MN 55101-1515

E-mail: dps.justiceprograms@state.mn.us
Vas Sab (Website): dps.mn.gov/divisions/ojp

651-201-7300 Chaw Loj
888-622-8799 Hu Kev Deb Dawb
651-205-4827 TTY
651-296-5787 Xov Tooj Xa Ntawv

6/11

TIPS ON TESTIFYING - HMONG

LUB CHAW KHIAB DEJ NUM TXHAWB
COV KEV VAJ HUAM SIB LUAG

MINNESOTA TUAM TSEV TSWJ XYUAS PEJ XEEM
HUAB HWM KEV NOJ QAB HAUS HUV

OFFICE OF JUSTICE PROGRAMS
MINNESOTA DEPARTMENT OF PUBLIC SAFETY